

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора економічних наук, професора,
професора кафедри банківського і страхового бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
Яворської Тетяни Василівни
на дисертаційну роботу
Гончар Світлани Йосипівни на тему
«ФОРУВАННЯ МОДЕЛЕЙ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ»,
яка подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 051 «Економіка»**

1. Актуальність обраної теми дослідження

Серед багатьох проблем, що характерні для національної економіки, одною з пріоритетних є спад кредитно-інвестиційної діяльності суб'єктів ринку. Подальше продовження тенденцій, що склалися в кредитно-інвестиційному процесі країни, приховує у собі реальну загрозу здійсненню безперервного процесу суспільного відтворення і може призвести до повної деградації вітчизняного виробництва. Подолання спаду в кредитно-інвестиційному процесі пов'язане з пошуком джерел його фінансування і залученням вільних фінансових ресурсів тих структур, які ними володіють. З огляду на це, постає питання дослідження низки положень щодо кредитно-інвестиційної політики та моделей її формування в національній економіці.

Сучасна теорія та практика свідчать про різноманітність використовуваних методів та інструментів як кредитної політики, так і інвестиційної політики. Водночас однією з передумов успішності розвитку національної економіки є врахування особливостей економічного стану країни та розроблення таких механізмів кредитно-інвестиційної політики, які максимально зважатимуть на національну економіку та нівелюватимуть вплив негативних чинників. Це й пояснює актуальність та значущість цього наукового дослідження.

Сформульована мета належним чином конкретизується у завданнях наукового дослідження (с. 21-22). Аналіз дисертації показує, що автором пророблена значна робота з вивчення основних інструментів кредитно-

інвестиційної політики, а запропоновані рекомендації можуть ефективно запроваджуватися у практичну діяльність. Їх реалізація сприятиме якісно новим структурним перетворенням у національній економіці, що обумовить її позитивну динаміку й підвищення рівня ефективності. Крім цього, не можна не відмітити чіткості визначення автором об'єкта та предмета дослідження.

Наукові результати, теоретичні положення та висновки дисертаційної роботи використано у рамках наукових досліджень кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (державний реєстраційний номер 0119U100039, 0119U100487).

2. Ступінь достовірності й обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Представлена дисертаційна робота вирізняється послідовним і системним викладом матеріалу на основі повного наукового обґрунтування. Чітко прослідковується авторська позиція та логічна завершеність роботи. Одержані у процесі наукового дослідження результати є достовірними.

Викладені у дисертаційній роботі Гончар С. Й. теоретичні положення та проведені емпіричні дослідження достатньою мірою науково обґрунтовані. У роботі використовуються офіційні статистичні дані, законодавчі та нормативні акти. Об'єктивність проведеного дослідження підтверджується використанням достатньої кількості статистичної інформації.

Вирішення поставлених у роботі наукових завдань базується на використанні існуючих методів наукових досліджень, у тому числі загальнонаукових та спеціальних. Вірогідність отриманих у дисертаційній роботі результатів та їхня повнота засвідчується застосуванням широкого інструментарію теоретико-методичного спрямування, опрацюванням значного масиву статистичної інформації й аналітичних даних, як в макроекономічному, так і мікроекономічному розрізі. Робота характеризується однозначністю та послідовністю викладу. У процесі підготовки дисертаційної роботи опрацьовано 178 літературних джерел.

Достовірність одержаних особисто дисертантом результатів наукового дослідження підтверджується їх апробацією на шести науково-практичних конференціях. Також про достатній рівень обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій свідчить їх підтвердження відповідними документами – довідками про використання розроблених автором рекомендацій у практичній діяльності.

Вищевикладене дозволяє зробити висновок про всебічну обґрунтованість і достовірність, представлених у дисертаційній роботі наукових положень, висновків та рекомендацій.

3. Новизна основних наукових положень, висновків і рекомендацій

Ознайомлення зі змістом дисертації та автореферату, основними науковими працями автора дозволило визначити найголовніші теоретико-методичні положення, прикладні висновки та рекомендації, які характеризуються науковою новизною, сформульовані Гончар Світланою Йосипівною самостійно та відображають її науковий внесок у розв'язання важливого наукового завдання щодо формування моделей кредитно-інвестиційної політики в національній економіці.

Про конкретний особистий внесок автора у розвиток науки свідчать такі положення:

по перше, сформовано систему показників для аналізування інвестиційної привабливості регіону та ефективності використовуваної у державі моделі кредитно-інвестиційної політики, які включають такі групи: показники формування інвестиційних вкладень, показники наповненості та прозорості інвестиційної діяльності, показники залучення до інвестиційної діяльності;

по друге, удосконалено модель кредитно-інвестиційної політики в національній економіці, у якій запропоновано враховувати особливості реалізації високоприбуткових та соціально орієнтованих інвестиційних проєктів шляхом їх розподілу на окремі етапи при визначенні цільових галузей виробництва;

по третє, удосконалено типологію факторів, що визначають формування моделей кредитно-інвестиційної політики в національній економіці та включає рівень фінансової грамотності, технічної освіченості населення, існування державних та регіональних інвестиційних фондів, рівень довіри населення до державних органів, доступ до кредитних ресурсів, контролювання інвестиційних ресурсів (с.56-59);

по четверте, обґрунтовано понятійний апарат щодо кредитно-інвестиційної політики, який враховує необхідність об'єднання понять кредитної та інвестиційної політики та запропоновано під кредитно-інвестиційною політикою розуміти елемент економічної політики держави, який складається з організаційно-правових та економічних заходів, які розвивають кредитно-інвестиційну діяльність (с.39);

по п'яте, розкрито систему принципів формування моделей кредитно-інвестиційної політики в національній економіці, яка включає принципи системності, узгодженості, ефективності, пріоритетності, рівності, доступності, конкурентності, партнерства та змішаного інвестування (с.47-48).

4. Практичне значення отриманих результатів

Основні наукові положення дисертаційної роботи доведено до рівня практичних рекомендацій і методичних напрацювань, що в комплексі формують підґрунтя для розроблення та впровадження у практичну діяльність. Переважна більшість сформульованих у роботі науково-практичних рекомендацій є обґрунтованими та знайшли практичне застосування у діяльності окремих суб'єктів господарювання, що підтверджується відповідними документами.

Зокрема, підтвердженням реалізації науково-практичних рекомендацій щодо обраної теми є те, що певні аспекти дисертаційної роботи були використані у діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання – АТ «ОТП Банк» (довідка №87-2/12 від 11.02.2021), ТзОВ «Євробуд-холдинг» (довідка №273 від 22.12.2020 р.), ТзОВ «Хмільний Лев» (довідка №14А/1211 від 11.01.2020).

Окремі результати дисертації використовуються в науково-дослідній роботі кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівської політехніки» (акт впровадження від 21.01.2021 р.). Певні результати дисертації застосовуються в освітньому процесі під час викладання таких дисциплін: «Інноваційний розвиток підприємства», «Економічні інструменти управління проектами і програмами розвитку соціально-економічних систем» (довідка №67-01-275 від 11.02.2021 р.).

5. Повнота висвітлення основних наукових результатів дослідження в опублікованих працях

Основні положення дисертації в повній мірі висвітлені в наукових працях. Зокрема, опубліковано 1 монографію, 4 статті у наукових фахових виданнях, з них 3 – включено до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття – у науковому виданні іншої держави, 6 – публікацій апробаційного характеру.

Перелік опублікованих праць за темою дисертації відображає зміст роботи відповідно до вимог МОН України. Обсяг і зміст опублікованих праць свідчать, що в них висвітлені основні положення проведеного наукового дослідження, які були апробовані й отримали позитивну оцінку на наукових заходах різних рівнів. Кількість опублікованих наукових праць за темою дисертаційної роботи та повнота відображення положень роботи у таких працях відповідають чинним вимогам.

Аналіз тексту дисертації, а також публікації здобувача свідчать про відсутність ознак порушення автором вимогам академічної доброчесності. Зокрема, дисертаційна робота містить посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; відповідає нормам законодавства про авторське право і суміжні права; відображає прагнення автора надати достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень та інформаційні ресурси.

Порівняльний аналіз анотації та основних положень дисертації С. Й. Гончар засвідчує їх повну відповідність. Анотація не містить інформації, яка б була

відсутня у тексті дисертаційної роботи. Дисертація та оприлюднена анотація оформлені відповідно до вимог, встановлених МОН України.

6. Дискусійні положення та недоліки дисертації

В цілому позитивно оцінюючи дослідження, виконане Гончар Світланою Йосипівною, варто висловити зауваження та визначити деякі дискусійні положення даної дисертації:

1. Серед джерел інвестицій (с.29-31) поза увагою автора залишилися інвестиції низки фінансово-кредитних інституцій, зокрема страхових компаній в національну економіку. Відповідними нормативно-правовими актами визначено для страхових компаній основні напрями інвестування, серед яких є й інвестиції в економіку країни.

2. Визначаючи етапи реалізації кредитно-інвестиційної політики в національній економіці, автор пропонує розроблення механізму реалізації кредитно-інвестиційної політики. З огляду на його важливість та значущість, доцільно було б розкрити його елементи, їх взаємодію, особливості реалізації залежно від соціально-економічного розвитку країни.

3. У запропонованій автором моделі кредитно-інвестиційної політики, виділено методи та інструменти впливу на таку діяльність. Водночас, пояснення сутності методів та інструментів не подається, хоча далі у роботі у таблиці 3.1. (с. 149) вже конкретизовано інструменти, окремі з яких, на нашу думку є дискусійними та суперечливими.

4. На с. 154 дисертаційної роботи, її автор пропонує створення стратегії розвитку кредитно-інвестиційної політики, що є позитивним та доцільним, водночас потребувало більшої конкретизації – напрями, механізм реалізації стратегії, суб'єкти реалізації стратегії та моніторинг отриманих результатів.

5. За умов, коли ризик може стати вирішальним для окремого суб'єкта господарювання, галузі чи національної економіки загалом, при формуванні моделі кредитно-інвестиційної політики, важливо зацентувати увагу на способах мінімізації кредитно-інвестиційних ризиків.

Наведені зауваження ніскільки не мають за мету понизити загальну високу оцінку виконаної дисертаційної роботи, а наводяться для врахування їх у майбутній науковій роботі автора.

7. Загальний висновок

Оцінюючи наукові дослідження Гончар Світлани Йосипівни, необхідно відзначити, що мета роботи досягнута, а поставлені задачі успішно вирішені. Дисертаційна робота «Формування моделей кредитно-інвестиційної політики в національній економіці» є завершеною науковою працею, а представлені результати характеризуються науковою новизною, теоретичною цінністю та практичним значенням.

Таким чином, обсяг та оформлення дисертації, в цілому, відповідають вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051-Економіка, а її автор Гончар Світлана Йосипівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за вказаною спеціальністю.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук,
професор, професор кафедри
банківського і страхового бізнесу
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Т. В. Яворська

Підпис Яворської Т.В. підтверджую

Вчений секретар

доц. Грабовецька О. С.